

ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління
Класичного приватного університету»
Циклова комісія з соціальної роботи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор коледжу

ПВНЗ КІДМУ КПУ

В. В. Кошолап

«___» _____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вікова психологія

галузь знань 1301 «Соціальне забезпечення»

спеціальність 5.13010101 «Соціальна робота»

форма навчання **денна**

(Шифр за ОПІ МПН 7)

Кіровоград – 2016

Робоча програма з вікової психології для студентів за спеціальністю 5.13010101 «Соціальна робота», 2016 року – 13 с.

Розробники: викладач циклової комісії з соціальної роботи Н. В. Акімова, к.філол.н., викладач циклової комісії з соціальної роботи Т.А.Тернавська. к пед.н.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії з соціальної роботи ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету»

Протокол від «__» вересня 2016 року № 1
Голова циклової комісії з соціальної роботи
_____ Т.А.Тернавська

«__» _____ 2016 року

Схвалено Науково-методичною комісією ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету»

Протокол від «__» вересня 2016 року № __

«__» _____ 2016 року Голова _____ Г. Ю. Шаркова

© ПВНЗ КІДМУ КПУ, 2016 рік

© Акімова Н. В., 2016 рік

1. Опис навчальної дисципліни: «Вікова психологія»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1.5	галузь знань <u>1301 «Соціальне забезпечення»</u>	Нормативна	
Модулів – 1	<p style="text-align: center;">Спеціальність (професійне спрямування): 5.13010101 «Соціальна робота»</p>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	
Індивідуальне(і) науково (навчально) - дослідне(і) завдання: підготовка статті до друку; - виступ на наукових конференціях (друковані тези); - конспект з теми; - презентація з теми (модуля) або вузької проблематики; - розв'язування та складання практичних, ситуативних задач різного рівня з теми, модуля або курсу; - виготовлення схем тощо.		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість годин – 54 год.		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,5 самостійної роботи студента – 2		Освітньо-кваліфікаційний рівень: Молодший спеціаліст	
			Практичні
			8 год. ___ год.
			Семінарські
			___ год. ___ год.
			Лабораторні
			___ год. ___ год.
			Самостійна робота та індивідуальні завдання:
		30 год. ___ год.	
		Вид контролю: залік (2 семестр)	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1,5:2

Характеристика навчальної дисципліни: Нормативна

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу «Вікова психологія» полягає в тому, щоб студенти засвоїли основні поняття вікової психології, її закономірності, механізми розвитку психіки та її залежність від оточуючих людей.

Загальноосвітня (навчальна) – сприяти становленню сучасного висококваліфікованого фахівця на підставі вивчення та розуміння механізмів та принципів психічного буття людини у різні вікові періоди.

Розвиваюча - формувати й розвивати психологічні знання студентів, навчити їх аналізувати психічні явища та поведінкові акти, виробити навички самостійного аналізу психічних явищ, уміння застосовувати отримані знання при оцінюванні конкретної ситуації, сприяти оволодінню уміннями та навичками, які потрібні у професійній діяльності.

Виховна - формувати переконання та ціннісні орієнтації студентів відповідно до ідеалів гуманізму, демократії, соціальної справедливості, поваги до особистості, виховувати активну громадську позицію, сприяти усвідомленню ролі та значення соціальної роботи в становленні Української держави; сприяти розвитку в майбутніх соціальних працівників, їх професійних й особистісних якостей.

Завдання вивчення курсу «Вікова психологія»:

- ознайомлення студентів з основами майбутньої професії, історією виникнення, становлення та розвитком психологічних ідей в цілому, та в межах соціальної роботи зокрема;
- оволодіння основними категоріями вікової психології;
- дослідження сучасних теоретико-методологічних засад вивчення психічної діяльності;
- оволодіння системою знань про вікові особливості психіки;
- засвоєння теоретичних знань про людину, її психологію у зв'язку з соціальним середовищем;
- оволодіння навичками проведення психологічних досліджень;
- формування професійного світогляду та наукового мислення;
- сприяння підвищенню рівня професійної культури студентів.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен **ЗНАТИ**:

- предмет і структуру вікової психології, її основні дефініції, завдання, етапи становлення та розвитку;
- особливості пізнавального та особистісного розвитку у кожному віковому періоді;
- механізми виникнення вікових криз;
- структуру та особливості взаємодії компонентів психічної сфери.

ВМІТИ:

- виявляти, аналізувати та розв'язувати конкретні життєві ситуації, оперуючи психологічними поняттями, законами, механізмами;
- спостерігати, помічати, аналізувати та враховувати психічні стани;
- своєчасно виявляти та усувати деформації в психологічній сфері;

- проводити психологічні дослідження різного рівня;
- робити позитивні висновки з негативного досвіду, постійно вдаватися до самоаналізу і об'єктивної оцінки як своїх дій, так і дій інших;
- реалізувати психологічний підхід до особистості.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні засади вікової психології

Тема 1. Вікова психологія як галузь психологічної науки

Сутність, об'єкт і предмет вікової психології. Методологічні засади вікової психології. Методи вікової психології. Структура, функції і завдання вікової психології. Місце вікової психології в системі психологічних наук. Напрями, концепції, теорії вікової психології. Основні поняття вікової психології: вікова періодизація, вікова криза, новоутворення.

Модуль 2. Особливості розвитку психіки у різні вікові період

Тема 2. Психологія немовляти (0-1 рік)

Пренатальний розвиток. Особливості новоутворень у пізнавальній сфері немовляти. Особливості новоутворень у особистісній сфері немовляти. Кризи I року життя

Тема 3. Психологія молодшого дошкільного віку (1-3 роки)

Особливості пізнавальної сфери молодшого дошкільника. Новоутворення молодшого дошкільника. Особливості особистісної сфери молодшого дошкільника та криза III року

Тема 4. Психологія старшого дошкільного віку (4-6 років)

Особливості новоутворень у пізнавальній сфері старшого дошкільника. Особливості новоутворень у особистісній сфері старшого дошкільника. Криза 6 року

Тема 5. Психологія молодшого шкільного віку (6-10 років)

Особливості новоутворень у пізнавальній сфері молодшого школяра. Особливості новоутворень у особистісній сфері молодшого школяра. Криза підліткового віку

Тема 6. Психологія підліткового віку (11-16 років)

Особливості новоутворень у пізнавальній сфері підлітка. Особливості новоутворень у особистісній сфері підлітка. Криза юнацького віку

Тема 7. Психологія юнацького віку (17-21 років)

Особливості новоутворень у пізнавальній сфері юнака. Особливості новоутворень у особистісній сфері юнака. Криза 21 року «Як утриматися в світі дорослих?»

Тема 8. Психологія дорослості (21-60 років)

Особливості новоутворень у пізнавальній сфері дорослого. Особливості новоутворень у особистісній сфері дорослого. Кризи дорослого віку

Тема 9. Психологія старості (після 60 років)

Особливості новоутворень у пізнавальній сфері старого. Особливості новоутворень у особистісній сфері старого. Кризи старості

4. Структура навчальної дисципліни: «Вікова психологія»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	п	лаб	інд. та с.р.		л	с	п	лаб	інд. та с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Загальні засади вікової психології												
Тема 1. Вікова психологія як галузь психологічної науки	9	4		2		3						
Разом за змістовим модулем 1	9	4		2		3						
Змістовий модуль 2. Особливості розвитку психіки у різні вікові періоди												
Тема 2. Психологія немовляти (0-1 рік)	5	2				3						
Тема 3. Психологія молодшого дошкільного віку (1-3 роки)	6	2		2		3						
Тема 4. Психологія старшого дошкільного віку (4-6 років)	6	2				3						
Тема 5. Психологія молодшого шкільного віку (6-10 років)	6	2				3						
Тема 6. Психологія підліткового віку (11-16 років)	6	2		2		3						
Тема 7. Психологія юнацького віку (17-21 років)	7	2		2		3						
Тема 8. Психологія дорослості (21-60 років)	5					5						
Тема 9. Психологія старості (після 60 років)	4					4						
Разом за змістовим модулем 2												
Усього годин	54	16		8		30						

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вікова психологія як галузь психологічної науки	2
2	Тема 2. Психологія немовляти (0-1 рік). Тема 3. Психологія молодшого дошкільного віку (1-3 роки). Тема 4. Психологія старшого дошкільного віку (4-6 років)	2
3	Тема 5. Психологія молодшого шкільного віку (6-10 років). Тема 6. Психологія підліткового віку (11-16 років)	2
4	Тема 7. Психологія юнацького віку (17-21 років)	2

6. Самостійна та індивідуальна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вікова психологія як галузь психологічної науки	3
2	Тема 2. Психологія немовляти (0-1 рік)	3
3	Тема 3. Психологія молодшого дошкільного віку (1-3 роки)	3
4	Тема 4. Психологія старшого дошкільного віку (4-6 років)	3
5	Тема 5. Психологія молодшого шкільного віку (6-10 років)	3
6	Тема 6. Психологія підліткового віку (11-16 років)	3
7	Тема 7. Психологія юнацького віку (17-21 років)	3
8	Тема 8. Психологія дорослості (21-60 років)	5
9	Тема 9. Психологія старості (після 60 років)	4

7. Індивідуальні завдання

Види індивідуальних науково (навчально)- дослідницьких завдань:

- підготовка статті до друку;
- виступ на наукових конференціях (друковані тези);

- участь у інтернет-конференціях;
- участь у студентських олімпіадах;
- конспект з теми (модуля) за заданим або власно розробленим студентом планом;
- презентація з теми (модуля) або вузької проблематики;
- розв'язування та складання практичних, ситуативних задач різного рівня з теми, модуля або курсу;
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історичні розвідки тощо;
- розроблення навчальних та діагностичних тестових завдань;
- виготовлення схем, розроблення структурно-функціональних схем різних процесів, комплексів.
- написання ессе, творчих завдань тощо.

8. Методи навчання

Лекція (проблемна, лекція-конференція тощо); практичні заняття (ділові та рольові ігри, моделювання ситуацій тощо); консультації (групові, індивідуальні, дистанційні).

9. Методи контролю

Поточний контроль (рейтинг) – оцінювання за результатами практичних занять.

Модульний контроль.

Контроль самостійної роботи (захист індивідуальних науково-дослідницьких завдань).

Підсумковий контроль (залік).

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студентів відбувається на підставі наступних критеріїв:

1) Правильність відповідей (правильне, достатньо глибоке викладення теоретичних понять курсу).

2) Рівень усвідомлення матеріалу курсу і самостійність суджень.

3) Новизна навчальної інформації, рівень використання наукових (теоретичних знань).

5) Вміння користуватися засвоєними теоретичними положеннями.

Відповідь студента оцінюється і за формою, тобто з точки зору логічності, чіткості, виразності викладу навчального матеріалу.

“ВІДМІННО” ставиться студенту тоді, коли його відповідь бездоганна за змістом, формою, обсягом. Це означає, що студент у повній мірі з програмою засвоїв навчальний матеріал, викладений на лекціях, в підручниках, володіє знаннями, на практичних заняттях дає чіткі відповіді на поставлені запитання, а також при рішенні завдань показує знання не лише основної але й додаткової літератури, нормативних джерел наводить власні судження, робить висновки, використовує знання з суміжних, галузевих дисциплін, вміє пов'язати вивчений матеріал з реальною дійсністю і легко використовує його для рішення практичних завдань. Мова студента повинна бути логічно обґрунтована і граматично правильна.

“ДОБРЕ” передбачає також високого рівня знань і вмінь. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності. Можливе слабке знання додаткової літератури, недостатня чіткість у визначенні понять, правових норм, невеликі помилки у мові та стилі викладу.

“ЗАДОВІЛЬНО” передбачає наявність знань лише основного матеріалу; студент відповідає по суті питання і в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь не повна, нечітка, містить неточності, дає недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність викладу матеріалу, відчуває труднощі, застосовуючи знання при рішенні практичних задач.

“НЕЗАДОВІЛЬНО” ставиться, коли студент не знає значної частини матеріалу курсу, допускає суттєві помилки при висвітленні основних питань, при формулюванні понять, на додаткові питання відповідає не по суті, не може провести зв'язок між теоретичним матеріалом і сучасною дійсністю, не може правильно вирішити конкретну задачу, зорієнтуватись у конкретній ситуації, робить велику кількість помилок в усній відповіді.

Поточне оцінювання та самостійна робота					Залік	Сума	
Змістовний модуль 1	Модульна контрольна робота	Змістовний модуль 2			Модульна контрольна робота		
8	12	58			12	10	100
T1	12	T2-4	T5-6	T7-9	12	10	100
18		18	18	22			

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами та критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D		
60-66	E	задовільно	незараховано
менш 60	F	незадовільно	

11. Методичне забезпечення

Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД) «Загальна психологія» – пакет навчально-методичних матеріалів: плани семінарських, практичних занять і методичні вказівки до них, питання для самоконтролю, до модульний контролю, заліку, завдання для самостійної та індивідуальної науково-дослідницької роботи (див. додатки).

12. Рекомендована література

Базова література

1. Психология развития и возрастная психология: конспект лекцій / А. Акрушенко, Т. Каратьян, О. Ларина. – М.: Научная книга, 2008. – 198 с.
2. Обухова, Л.Ф. Детская (возрастная) психология : учебник / Л. Ф. Обухова. - Москва : Российское педагогическое агентство, 1996. - 374 с.
3. Павелків Р. В. Дитяча психологія, 2-ге видання, виправлене / Павелків Р. В., Цигипало О. П. – К.: «Академвидав», 2015. – 400 с.
4. Савчин М. В. Вікова психологія. 2-ге видання, доповнене / Савчин М. В., Василенко Л. П.. – К.: «Академвидав», 2011. – 368 с.
5. Хилько М.Е. Возрастная психология. Конспект лекцій / Хилько М.Е., Ткачева М.С.. – М.: Юрайт, 2011 – 191 с.

Додаткова література

1. Варій М. Й. Психологія: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] / М. Й. Варій. – К.: «Центр учбової літератури», 2009. – 288 с.
2. Загальна психологія : навч. посіб. / М. В. Савчин. - К.: Академвидав, 2011. – 464 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zaochka.net/catalog_p_8_p_150.html

3. Загальна психологія: Підручник / О.В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук, Т.М. Лисянська. – К.: Либідь, 2005. – 464 с.
4. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: Навчальний посібник/ П. А. М'ясоїд. – К.: Вища школа, 2004. – 487 с.
5. Максименко С. Д. Загальна психологія: Навчальний посібник. – Видання друге, перероблене та доповнене. – К.: «Центр навчальної літератури», 2004. – 272 с.
6. Немов Р. С. Психологія. Т.1: Учебник для вузов / Р. С. Немов. – М.: ВЛАДОС, 2000. – 668 с.
7. Основи загальної психології: Навчальний посібник: У 2-х т. / Укл.: О. В. Полозенко, Л. М. Омельченко, С. В. Яшник та ін.– К.: НУБіП, 2009. – Т. 1. – 322 с.
8. Основи психології: Підручник / За заг. ред. О. В. Киричука. – К.: Либідь, 1997. – 632 с.
9. Павелків Р. В. Дитяча психологія / Павелків Р. В., Цигипало О. П. – К.: «Академвидав», 2011. – 376 с.